

20.2.2024

Talousvaliokunta

tav@eduskunta.fi

HE 102/2023 vp

Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen julkisista hankinnoista ja käyttösopimuksista sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttösopimuksista

Lausuntopyyntö

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Suomen Yrittäjien edustajaa asiantuntijakuulemiseen HE 102/2023 koskien. Valitettavan esteen vuoksi toimitamme huomiot kirjallisesti.

Suomen Yrittäjien lausunto

Suomen Yrittäjät (myöhemmin SY, Yrittäjät) kiittää talousvaliokuntaa siitä, että saamme lausua hankintalain päivittämiseen. SY katsoo, että lakiesityksessä on paljon hyviä näkökulmia. SY kuitenkin toteaa, että hallituksen uudistukselle tavoittelemat tavoitteet eivät toteudu tällä esityksellä.

Petteri Orpon hallitus on ohjelmassaan esittänyt useita kannatettavia uudistuksia julkisten hankintojen näkökulmasta. Hallitusohjelmassa tunnistetaan tarve saada pienet ja keskisuuret yritykset paremmin osallistumaan tarjouskilpailuihin. Hankintalain tavoitteena on turvata oikeudenmukainen kilpailu ja julkisen sektorin tulee ensisijaisesti hyödyntää yritysten tuottamia palveluita ja tuotteita.

Muihin EU-maihin verrattuna Suomen hankintalaista on tullut poikkeuksellisen laaja kokonaisuus, jonka avulla pyritään löytämään ratkaisuja moniin yhteiskunnallisiin ongelmiin. Suomen Yrittäjien mielestä hankintalain kokonaisuus on jo tällä hetkellä kasvanut liian suureksi ja jokaista muutosta, jotka lisäävät hallinnollista taakkaa, tulisi tarkastella kriittisesti.

Suomen Yrittäjät toivoo, että uuden hallitusohjelman henki näkyisi paremmin annetussa lakiesityksessä. Hallitus on sitoutunut keventämään

yri­tysten ja kansalaisten sääntelytaakkaa purkamalla hallitus­kauden aikana vähintään 300 yrityksiä ja kansalaisia haittaavaa normia.

Yksityiskohtaiset huomiot:

SY on tyytyväinen siihen, että lausuntopalautteen perusteella alihankintaa koskevasta muutosesityksestä luovutaan tässä tilanteessa. Pakollisten poissulkuperusteiden ulottaminen alihankkijoihin vaikeuttaisi yritysten osallistumista julkisten hankintojen tarjouskilpailuihin, erityisesti tilanteessa, jossa alihankkijoiden rikosrekisteriotteita ei ole saatavilla Suomen kansallisesta järjestelmästä.

Hallituksen esityksen arvioitujen vaikutusten mukaan näillä muutoksilla lisätään hankintoihin osallistuvien yritysten kustannuksia ja tämän myötä julkisten hankintojen kilpailullisuus voi heikentyä. Yrittäjät eivät kannata julkisiin hankintoihin osallistuvien yritysten hallinnollisen ja taloudellisen rasitteen lisääntymistä tai julkisten hankintojen kilpailullisuuden heikkenemistä.

Suomen Yrittäjät kannattaa tavoitetta hankintojen valvontaa koskevista muutoksista. Tunnistamme hankintalain valvontaan liittyvän määräajan haasteet. Valvonnan määräajan kasvattamisen sijaan olisi tärkeämpää tarjota Kilpailu- ja kuluttajavirastolle paremmat resurssit ja toimivaltuudet valvontatyön tekemiseen. Lausuntokierroksen jälkeen olemme keskustelleet asiasta KKV:n edustajien kanssa ja ymmärrämme määräajan kasvattamisen tarpeen ja voimme sen hyväksyä. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että valvonnan haasteita tarkastellaan jatkossakin esimerkiksi uhkasakkomenettelyn kehittämiseksi, joka ei lakiesityksen mukaan ole tällä hetkellä tehokas keino tietojensaannin ja tehokkaan valvonnan varmistamiseksi.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Harri Jaskari
johtaja

Hannes Torppa
elinkeinopolitiikan asiantuntija